

Kasy univerzít sú prázdne. Naplní ich školné?

BRATISLAVA (zp, lm) – Na jedno dieťa základnej školy ide viac peňazí ako na vysokoškolačka, ktorý študuje humanitný smer. Kým príspevok na žiaka sa v tomto roku zvýšil na 27-tisíc korún, na budúceho učiteľa alebo sociálneho pracovníka dal štát len zhruba 20-tisíc. Univerzity nemajú na rozvoj a chystané spoplatnenie externého štúdia vytrhnúť trň z päty len niektorým.

Na vysoké školy išlo asi o pol miliardy korún viac ako vlani, čo podľa rektorov ledva pokryje pravidelné zvyšovanie učiteľských miezd. Aj keď začiatkom apríla hlásia finančné ťažkosti len dve univerzity, Selyeho a Mateja Bela, priškrtiť rozpočet museli viaceré univerzity. Dôsledkom sú stále nízke platy v porovnaní so súkromnou sférou. Na vysokých školách bol vlani v hrubom plat 20 350 korún, pedagogickí zamestnanci zarobili 26-tisíc.

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre musí šetriť na dvoch fakultách. „O rozvojových programoch sa ani nedá hovoriť, iba prežívame,“ povedal rektor Libor Vozár. Problém vidí v nízkych dotáciách na študenta. „Urobili sme si analýzu, vo financovaní sa

Penlaze pre školy

- celkom išlo na VŠ zo štátneho rozpočtu 9,7 miliardy korún
- v roku 2006 to bolo 9,3 miliardy korún
- menej dostala Univerzita Komenského o 600-tisíc korún
- nižšiu dotáciu má aj Technická univerzita vo Zvolene (o 14,5 mil.), VŠVU (o 7,3 mil.) a Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre (o 1,3 mil.)
- vo finančných problémoch je UMB v Banskej Bystrici, ktorej chýba 50 miliónov na platy, a Komárňanská univerzita, ktorá potrebuje 20 miliónov

univerzita dostala pod úroveň stredných škôl,“ konštatoval Vozár. Na študenta v humanitných a sociálnych odboroch dostala škola 19 600 korún, kým na jedného gymnazistu išlo 32-tisíc korún.

Rector Univerzity J. Selyeho v Komárne Sándor Albert si myslí, že väčšie problémy majú v súčasnosti školy s prevahou humanitných programov. Náročnejšie technické alebo prírodovedné získavajú na jedného poslucháča okolo stotisíc. Aj vďaka tomu ministerstvo školstva vykazuje priemernú dotáciu na vysokoškolačka zhruba 90-tisíc korún ročne.

Komárňanskej univerzite chýba na tento rok podľa Alberta asi 20 miliónov korún. „Hoci sme dostali od štátu

zhruba to, čo vlani, náklady na prevádzku išli hore. Nie je možné, že na budúceho pedagoga dostaneme od štátu menej ako 25-tisíc,“ poznamenal.

Viac prostriedkov chýba už len Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, ktorá by na mzdy potrebovala 50 miliónov. Univerzita zdedila ťažkosti z minulého obdobia, ministerstvo školstva tvrdí, že jej pomôže. „UMB musí navrhnúť opatrenia, v ktorých uvedie, do akej miery je schopná riešiť

situáciu vlastnými silami a kde považuje za nevyhnutnú pomoc ministerstva,“ uviedla hovorkyňa ministerstva školstva Viera Trpišová.

Zlepšenie finančnej situácie vysokých škôl si rezort sľubuje od zmien, ktoré pripravil v novele vysokoškolského zákona. Návrh prerokuje v máji parlament. Podľa neho si budú môcť školy vypomôcť poplatkami od externistov aj žiadať o bankové úvery.

Rector Technickej univerzity vo Zvolene Ján Tuček však pochybuje, že spoplatnenie externého štúdia vyrieši finančné otázky. Podľa neho bude prínosom len pre fakulty ako právo a ekonomika, o ktoré majú externisti záujem. „Na väčšine našich programov sa neoplatí zaviesť školné, lebo toľko ľudí sa neprihlási, aby nám vynahrádili dotácie,“ dodal. Podobne je to podľa neho aj s úvermi.

Koľko dostane UKF na študenta

- prírodovedné odbory – 28 253
- učiteľstvo prvý stupeň, psychológia – 23 000
- učiteľstvo prírodovedných predmetov – 27 000
- učiteľstvo IT predmetov – 23 100
- humanitné a sociálne odbory – 19 600

ZDROJ: UKF Nitra, lm